

NYSSE

Nyssen linjastosuunnittelun periaatteet

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
käsitteily 10.6.2026

Nyssen palvelu suunnitellaan matkustajien tarpeita kuunnellen

Nyssen linjastosuunnittelun **tavoitteena** on muodostaa **selkeä, toimiva ja helposti hahmotettava joukkoliikennekokonaisuus**.

Linjaston **perustana** on tiheästi liikennöity **runkolinjasto**, jota tukevat sujuvat ja ennakoitavat vaihtoyhteydet sekä tarkoituksenmukaisesti **suunniteltu liityntäliikenne**.

Suunnittelussa painotetaan liikennöinnin täsmällisyyttä, riittävää vuorotarjontaa ja laajoja liikennöintiäaikoja.

Eri joukkoliikennemuodot **sovitetaan yhteen** siten, että ne **täydentävät toisiaan** ja muodostavat matkustajan näkökulmasta **loogisen ja sujuvan kokonaisuuden**.

Linjastosuunnittelun periaatteet on laadittu ohjaamaan joukkoliikennesuunnittelua ja tukemaan linjastoa koskevaa päätöksentekoa. Periaatteet on jäsennelty seuraaviin aihekokonaisuuksiin:

1. **Tampereen keskustan saavutettavuus**
2. **Raide- ja bussiliikenteen yhteissuunnittelu**
3. **Runkolinjastoa tukeva liityntäliikenne**
4. **Runkolinjastoa tukevan liityntäliikenteen vaihtopisteet**
5. **Muut vaihdolliset yhteydet**
6. **Tiivisti asuttujen alueiden linjasto**
7. **Haja-asutusalueiden linjasto**

Mihin periaatteet pohjautuvat?

Nyssen edelliset (vuonna 2022 hyväksytyt) linjastosuunnittelun periaatteet pohjautuvat keväällä 2022 toteutettuun asiakastutkimukseen, jossa yli 500 erilaisia käyttäjäryhmiä edustavaa matkustajaa kertoi näkemyksistään joukkoliikenteestä.

Tutkimuksen tavoitteena oli tunnistaa ne tekijät, joita asiakkaat pitävät tärkeimpinä linjastoa suunniteltaessa.

Tutkimuksessa tarkasteltiin muun muassa suoria ja vaihdollisia matkoja, matkaketjujen johdonmukaisuutta ja matka-aikoja sekä näiden keskinäistä painoarvoa. Lisäksi arvioitiin kuntakeskusten ja aluekeskusten roolia joukkoliikennepalvelussa.

Joukkoliikennelautakunta hyväksyi periaatteet 15.6.2022.

Keväällä 2026 toteutetussa asiakaskyselyssä esiin tulleet havainnot ovat toimineet lähtökohtana periaatteiden jatkotarkastelulle ja tarkentamiselle.

Tarkennuksia on valmisteltu joukkoliikennesuunnittelijoiden kesken.

Päivitetyt linjastosuunnittelun periaatteet esitellään joukkoliikennelautakunnalle 6.5.2026 ja niistä tehdään päätös 10.6.2026.

1. Tampereen keskustan saavutettavuus

- a) **Jokaisella Tampereen keskustaan suuntautuvalla runkolinjalla on pysäkit sen reitille sijoittuvilla keskeisillä keskustan pysäkkialueilla.**
Linja pysähtyy kullakin pysäkkialueella vain yhdellä pysäkillä.
- b) **Keskustan linjastorakenne mahdollistaa tiheät ja sujuvat yhteydet keskeisten pysäkkialueiden välillä sekä keskustan muihin kohteisiin.**
Keskusta-alue on saavutettavissa yhdellä vaihdolla ja kohtuullisella vaihtoajalla keskustaan päättyvillä ja sen läpi kulkevilla linjoilla.
- c) **Ratikka ja bussiliikenne sovitetaan yhteen keskustan katuverkolla ja pysäkkialueilla siten, että liikennöinti on sujuvaa ja vaihtaminen helppoa.**
Suunnittelussa painotetaan raitioliikenteen tehokasta ja täsmällistä toimintaa, erityisesti reittiosuuksilla, joissa matkustaja- ja liikennemäärät sekä vuorotiheys ovat suurimmat.

Runkolinja liikennöi tiheästi, yhdistää merkittäviä asuin- ja palvelualueita ja muodostaa joukkoliikennejärjestelmän perusrungon.

Pysäkkialue on keskeisellä paikalla sijaitseva, maantieteellisesti rajattu alue, jolla sijaitsee useita samannimisiä, kirjaimin eroteltuja pysäkkejä. Alue toimii joukkoliikenteen toiminnallisena kokonaisuutena.

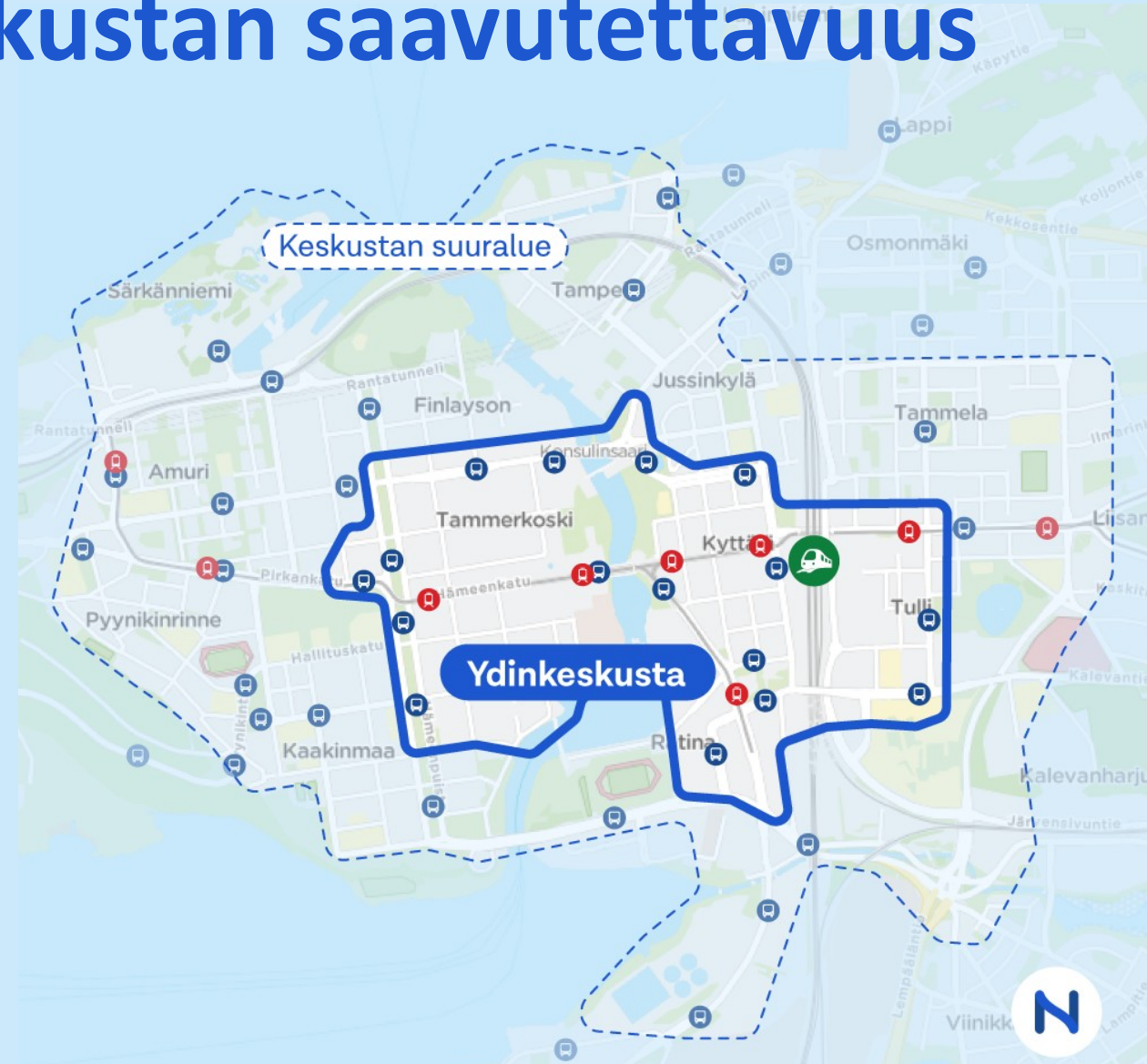

1. Tampereen keskustan saavutettavuus

Tampereen keskusta tarkoittaa linjastosuunnittelussa kahta toisiinsa kytkeytyvää aluetasoa, jotka perustuvat keväällä 2026 toteutetussa asukaskyselyssä ilmenneisiin keskustan hahmotustapoihin.

- **Ydinkeskusta** on Hämeenpuiston, Satakunnankadun, Rongankadun, Rautatienkadun, Yliopistonkadun, Vuolteenkadun, Laukontorin ja Tiiliruukinkadun rajaama alue, johon kuuluvat Tammerkoski, Kyttälä, Tulli, Ratina (Sorin aukio) ja Nalkala.
- **Keskustan suuralue** käsittää ydinkeskustan lisäksi seuraavat alueet: Amuri, Särkänniemi, Finlayson, Tampella, Jussinkylä, Tammela, yliopisto, Viinikanlahti, Ratinanranta, Kaakinmaa ja Pyynikinrinne.

Linjastosuunnittelussa ydinkeskusta toimii ensisijaisena palvelu- ja vaihtokeskittymänä, ja keskustan suuralue laajempänä, toiminnallisesti ydinkeskustaan tukeutuvana kokonaisuutena.

2. Raide- ja bussiliikenteen yhteissuunnittelu

- a) **Bussilinjasto sovitetaan raideliikenteen pysäkkien ja asemien kanssa yhteen siten, että joukkoliikennemuodot täydentävät toisiaan ja muodostavat kokonaisuuden, joka tukee helppoja vaihtoja eri liikennemuotojen välillä.**
Raideliikenteellä tarkoitetaan ratikkaa ja junaliikennettä.
- b) **Yhteissuunnittelussa minimoidaan bussiliikenteen ja ratikkareittien päällekkäisyys (nykyiset ja tulevat reitit).**
Bussiliikenne voidaan lakkauttaa ratikkareitiltä, mikäli kävelymatka nykyiseltä bussipysäkiltä tulevalle tai nykyiselle ratikkapysäkille on enintään 600 metriä.
- c) **Joukkoliikennemuodon muuttuessa bussiliikenteestä ratikkaliikenteeksi tarkastellaan vaihtoehtoisia ratkaisuja, joiden tavoitteena on kokonaispalvelutason kannalta kustannustehokas palvelu:**
 - a) Bussiliikenteelle suunnitellaan uusi, raitiotiestä poikkeava reitti.
 - b) Bussiliikenne järjestetään liityntäliikenteenä ratikan vaihtopysäkille.
 - c) Yhteys ratikkapysäkille järjestetään robottibussiliikenteenä.
- d) **Ratikan palveluaikojen ulkopuolella ja poikkeustilanteissa korvaava bussipalvelu suunnitellaan tapauskohtaisesti. Ratikan merkittävien häiriöiden varalle suunnitellaan sujuvasti käyttöönotettavat korvaavat bussilinjat.**
- e) **Junaliikenteen uudet seisakkeet tai asemat eivät poista bussiliikenteen tarvetta kokonaan.**
- f) **Junaliikenteen uudet asemat ja seisakkeet suunnitellaan mahdollisimman yhdistettäväksi muuhun joukkoliikennejärjestelmään.**

3. Runkolinjastoa tukeva liityntäliikenne

- a) Alueen pääasiallinen joukkoliikenneyhteys voidaan toteuttaa liityntäliikenteenä, jos sillä saavutetaan alueelle asetetun palvelutasotavoitteen mukainen (tai sitä parempi) vuorotarjonta.
- b) Liityntäliikenteen aikataulut sovitetaan yhteen tiheästi liikennöidyn runkolinjan kanssa, erikseen määritellyllä vaihtopaikalla. Vaihdon suunniteltu odotusaika on enintään 6 minuuttia, ja liityntälinjat noudattelevat osin samoja liikennöinti-aikoja runkolinjojen kanssa.
- d) Liityntälinja toimii yhteytenä alue- tai palvelukeskukseen kuntarajoista riippumatta. Liityntälinja voi samalla toimia runkolinjastoa täydentävänä poikittaisyhteytenä.
- e) Liityntäliikenteen reitti suunnitellaan mahdollisimman suoraviivaiseksi edeten kohti vaihtopysäkkiä.

4. Runkolinjastoa tukevan liityntäliikenteen vaihtopisteet

- Vaihtopisteet sijoittuvat linjojen päätepysäkeille tai ajantasauspisteille.**
Vaihto voi tapahtua bussin ja ratikan tai bussilinjojen välillä.
- Liityntäliikenteen vaihdot suunnitellaan toimiviksi ja selkeiksi.**
Molemmat tai toinen seuraavista palvelutasoa parantavista tekijöistä toteutuu vaihtopisteellä:
 - Vaihto tapahtuu palveluiden välittömässä läheisyydessä.
 - Vaihto tapahtuu esteettömästi samalla pysäkkialueella.
- Vaihtopysäkeille järjestetään riittävä ja selkeä informaatio vaihtojen toteuttamiseksi, ja pysäkeillä pyritään eri toimijoiden yhteistyössä, tarjoamaan reaaliaikaista matkustajainformaatiota.**
- Vaihtopysäkit ovat hyvin saavutettavissa muilla kestäväillä kulkutavoilla.**
Pyörä- ja skuuttipysäköinnille varataan riittävät tilat pysäkin läheisyydestä, kuitenkin pysäkin odotus- ja kulkutilojen ulkopuolelta.
- Vaihtamisen mukavuutta lisätään varustelemalla vaihtopysäkit tarkoituksenmukaisesti.**
Katos, penkki, riittävä valaistus sekä muita mukavuutta ja turvallisuutta parantavia varusteita.

Vaihtopisteet runkoliikenteessä

Ratikka – Bussi

Kaupin kampus, Hiedanranta, Partola,

Bussi – Bussi

- Tampere:** keskusta, Tesoma, Lielähti, Linnainmaa, Hervantakeskus, Peltolampi/Lakalaiva, Kaukajärvi
- Kangasala:** keskusta, Vatiala
- Lempäälä:** keskusta, Ideapark (Marjamäki), Sääksjärvi
- Nokia:** matkakeskus
- Pirkkala:** Suuppa
- Ylöjärvi:** Soppeenmäki

5. Muut vaihdolliset yhteydet

- a) **Muut vaihdolliset yhteydet suunnitellaan niin, että vaihto tapahtuu bussista bussiin tai bussista junaan.**
Tavoitteena on kustannustehokas ja toimiva palvelukokonaisuus.
- b) **Linjastosuunnittelussa huomioidaan vaihdoton yhteys omaan alue- tai palvelukeskukseen vaihdottomana yhteytenä.** Linjareitti voi poiketa suoraviivaisesta liikennöinnistä kohti vaihtopistettä, mikäli poikkeamalla saavutetaan alueen palveluita kustannustehokkaasti.
- c) **Vaihtoyhteyden toimivuudessa huomioidaan vaihtojen toimivuus.** Vaihto toteutetaan suunniteltuina vaihtoina.
- d) **Muut vaihdolliset yhteydet kulkevat harvemmalla vuorovälillä ja suppeammilla liikennöintiajoilla, kuin runkoliikenteeseen tukeutuva liityntäliikenne.**

Runkoliikenteen ulkopuolisilla alueilla tarkoittaa alueellisen palvelutasoluokan 3. ja 4. alueita

Suunniteltu vaihto tarkoittaa kuljettajan erillistä ohjetta vaihdon onnistumiseen. Suunniteltua vaihtoa täsmätään aikataulusuunnittelussa jatkoyhteyteen. Tiheästi liikennöitävä runkoyhteys ei odota muita vaihdollisia yhteyksiä.

6. Tiiviisti asuttujen alueiden linjasto

- a) **Tiiviisti asutuilla alueilla linjaston palvelutasotavoitteen mukainen mahdollisimman tiheä vuorotarjonta, liikenteen luotettavuus ja sujuvuus sekä laajat liikennöintiajat ovat vaihdotonta yhteyttä keskeisempiä palvelutasotekijöitä.**
- b) **Tiheän vuorotarjonta ja laajat liikennöintiajat voidaan toteuttaa pidentämällä kävelymatkoja lähipysäkille, matka enintään 600 metriä pysäkkien välillä**
- c) **Samaan suuntaan liikennöivien linjojen hahmotettavuutta ja löydettävyyttä parannetaan linjanumeroinnin, pysäkkijärjestelyiden ja viestinnän keinoin.**

Tiiviisti asutuilla alueilla
tarkoitetaan alueellisen
palvelutasoluokan 1. ja 2. alueita

7. Haja-asutusalueiden linjasto

- a) Linjaston aikataulusuunnittelussa ja toteutuksessa priorisoidaan kuntien lakisääteiset kuljetustarpeet.
- b) Linjaston toteutuksessa huomioidaan vaihdoton yhteys alueen lähipalveluun esimerkiksi peruskouluun tai lähikauppaan.
- c) Yhteys keskukseen voidaan toteuttaa vaihdollisena.
- d) Yhteys toteutetaan **bussi-, kutsu- tai palveluliikenteenä**. Alueella voi olla muiden palveluntuottajien liikennettä (kunnan palveluliikenne tai toisen viranomaisen järjestämä liikenne), joissa lipputuotteet tai matkaehdot saattavat vaihdella.

Haja-asutusalueella tarkoitetaan alueellisen palvelutasoluokan 4. ja 5. alueita

NYSSE

Kiitos

#matkallakanssasi